

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za iso-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 38.

Sreda, 13. maja 1931.

Leto VI.

Enotnost strokovnih organizacij nad vse!

Protí ORS-ovim poizkusom razdvajanja enotnega strokovnega gibanja.

Nihče ne dvomi, da ima delavstvo, ki je organizirano v svobodnih strokovnih organizacijah, že instinktivno izrazito ukoreninjen čut solidarnosti vsega delavstva v državi. To svoje načelo in prepričanje smo delavci vedno naglašali in ga nismo pozabili v najhujših bojih za enotnost. Preboleli smo pa intrige raznih inteligentov, ki so hoteli strokovno organizirano delavstvo v svoje osebne športno-politične namene izrabljati pod raznimi »načelnimi« in osebnimi pretvezami.

Nekaj podobnega, kakor se je zgodilo pri nas, se godi sedaj v Zagrebu, kjer se pripravlja predsednik ORS-a Haramina s Kofačem in nekaterimi inteligenti, da skonstruirajo razcep v strokovnem gibanju. Ustanavljati hočejo ti možje sporedne konkurenčne strokovne zveze proti sedanjim, ki so se že organizirale centralno. V ta namen se je vodil že okoli dve leti ogaben osebni boj, ki najbolj dokazuje, kako malo jim gre za načela in enotnost delavskega gibanja. Borba je zavzela znake histerične obolevnosti, na katere se delavstvo ne more ozirati, ker odseva iz njih jasn namen.

Za nas je enotnost strokovnih zvez v državi in ena strokovna centrala, v kateri so združene vse svobodne strokovne organizacije, princip taktike, sklenjen na pristojnih kongresih. Temu principu se delavstvo ne bo izneverilo, kakor tudi ne delavstvo po drugih delih države, kar potrjuje dejstvo, da je za našo taktiko več kot 75 odst. organiziranega delavstva v državi.

Pomislimo samo, kako kvarno utegne početje navedenih mož vplivati, če snujejo proti kovinarski, rudarski, lesni itd. zvezi svoje nove zveze. Ali more tako početje koristiti delavstvu, ki prav sedaj potrebuje svoje sile, da brani delavske interese. Ali naj se to delavstvo cepi v interesu užaljenih oseb?

Smešno in žalostno bi bilo, če bi zmagovali v delavskem gibanju namestu delavskih kakršnikoli osebnih interesov.

Iz teh razlogov stojimo na stališču, ki ga je zavzela Strokovna komisija za Slovenijo kot pododbor URSSJ-a. (Glej članek v današnji številki lista »Za enotnost strokovnega gibanja v državi«.)

Za zdrave možgane organizirane delavca pač ni druge parole, kakor skupni interesi in enotna organizacija v formi, ki jo mednarodni strokovni delavski pokret priznava.

Avstrija in Nemčija imata vedno več upanja.

Iniciativa za evropski sporazum.

Iniciativa Nemčije in Avstrije za ustanovitev carinske unije že iz političnih vzrokov najde odziva na Madžarskem in v Italiji. Madžari sicer taje simpatije za tako carinsko unijo. Nedvomno pa imajo Avstrija, Nemčija, Italija in nje prijateljice ter Madžarska interes na tem, da Franciji iz političnih razlogov onemogočijo Briandovo evropsko unijo. V Berlinu so celo že mnenja, da bo Francija opustila borbo proti razširjenju nemško-avstrijske carinske unije.

Za enotnost strokovnega gibanja v državi.

Načelna izjava Strokovne komisije za Slovenijo.

(Pokrajinski odbor URSSJ.)

Svobodne delavske strokovne organizacije Jugoslavije slone na organizacijskih in taktičnih načelih Mednarodne delavske strokovne zveze. Organizacijsko načelo zveze je edinstvo strokovne delavske organizacije v posameznih političnih enotah, to je v državah, kjer edino to načelo odgovarja duhu in interesu delavstva.

Glavna skupščina Općeg Radničkog Saveza Jugoslavije (ORS), dne 24. in 25. maja t. l. v Zagrebu, pa ima na dnevnem redu ustanavljanje novih sporednih poklicnih strokovnih zvez, daši je do ure članica Ujedinjenog Radničkog Sindikalnog Saveza Jugoslavije (URSSJ).

Če hoče organizacija s tem načrtom ustvarjati podlago za novo strokovno centralo v državi, to naj iskrenejše obžalujemo, ker bi pomenilo cepljenje strokovnega gibanja slabitev delavskih sil v dobi razvoja, ko nasprotniki od vseh strani dvigajo svoje glave, kako bi oškodovali delavske interese. Doba je tako važna, da ne smejo ne osebni ne drugačni vplivi ustvarjati mrženj in umetnih diferenc, ki jih med delavstvom dejansko ni in ne more biti.

Svobodne strokovne organizacije v državi same upravljajo svojo centralo po najstrožjem demokratičnem načelu. Forum, ki rešuje eventualne diference v delavskem strokovnem gibanju, je kongres Ujedinjenog Radničkog Sindikalnog Saveza Jugoslavije. Delegati na kongresu

so zaupniki delavskih strokovnih organizacij, ki imajo nedvomno edino le delavske interese pred očmi ter smejo in morajo sklepati absolutno v interesu enotnosti gibanja z vidikov mednarodnega delavskega strokovnega gibanja.

Velika večina strokovno organiziranega delavstva je priključena po mednarodnih dogovorih tej priznani strokovni delavski centrali v državi. Zaraditega bi obžalovali, če bi se hotel del organizacije izločiti iz okvira velike duhovne mednarodne celote ter s tem pospeševati namene raznih žoltih organizacij.

V trdnem prepričanju, da se organizirano delavstvo zaveda važnosti navedene svetinje delavskega gibanja, se nadejamo, da bo tudi glavna skupščina Općeg Radničkog Saveza Jugoslavije sklepala v tem smislu, to je v prid enotnosti svobodnih strokovnih organizacij v državi.

Strokovna komisija za Slovenijo je pripravljena nuditi v ta namen vso svojo moralno pomoč. Nasprotno pa izjavlja Strokovna komisija za Slovenijo, da hoče z vso vestnostjo ščititi edinstvo delavskega gibanja v državi ter zavrniti tendence, ki bi hotele motiti to edinstvo.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1931.

Strok. komisija za Slovenijo
(Pokrajinski odbor URSSJ.)

Jugoslavija je dobila posojilo.

Stabilizacijsko posojilo.

Za Jugoslavijo je bilo dne 8. t. m. sklenjeno v Parizu večje posojilo, in sicer v znesku 1025 milijonov frankov po 7 odst. obresti za dobo 40 let.

Posojilo se bo porabilo za stabiliziranje dinarja in za javna dela.

Stabilizacija dinarja.

Kralj je podpisal zakon o stabilizaciji dinarja. Dinar je stabiliziran na bazi njegove sedanje kurzne vrednosti. Zakon stopi v veljavo dne 29. junija t. l.

Oblaki nad Bulgarijo

V deželi vre.

V Bolgariji so opozicionalne stranke silno nezadovoljne z Ljapčevim in Burovom. Opozicija očita kralju, da je pustil diktatorskega Ljapčeva na krmilu. Upornost silno narašča zlasti od dogodkov na Španskem. Bolgari absolutno ne marajo vsiljene diktature.

Hitlerjev poslanec pri papežu.

Obiskal je papeža in Mussolinija.

Nacionalno-socialistični nemški poslanec stotnik na razpoloženju Göring je obiskal Rim ter ga je sprejel najprej Mussolini in nato še papež. Papeža je prosil, naj nemški škofje ne preganjajo nacionalnih socialistov ter obljubil, da njegova stranka ne bo napadala katoliške cerkve in vere. Poslanec je s tem legaliziral svojo politiko: pri Mussoliniju diktatorsko, pri papežu pa hierarhično-diktatorsko.

Hitler torej sproti popravlja svoje napake in prehaja k — legalnosti v svrhu dosege svojih namenov. A je že prepozno.

V Madridu proglašen preki sod.

Monarhisti in komunisti povzročitelji nemirov.

Po najnovejših vesteh je prišlo v glavnem mestu Španske do nemirov, katerih povzročitelji so monarhistični elementi in komunisti. Proglašena je bila stavka cestnih železničarjev in šoferjev, tako da se vrši skrčen promet.

Minuli petek je prišlo do demonstracij, pri katerih so demonstranti izlili pred jezuitsko cerkvijo večjo množino bencina in nato zažgali cerkev. Ravnotako so napravili pri karmelitskem samostanu. Bajse so poizkušali zažgati tudi jezuitsko šolo umetnosti.

Več demonstrantov je prišlo pred ministrstvo, kjer so zahtevali izročitev generala Berenguera in drugih eksponentov bivše diktature.

Socialisti so izdali proglas na stavkajoče, naj zopet pričnejo z rednim delom. Vlada pa je izdala odredbo, da se bo vsak povzročitelj nemirov smatral za sovražnika republike in bo temu primerno kaznovan.

Še je čas!

Ford reducira 6% svojega delavstva, zaposlenim pa znižuje zaslužke za 10%.

V vsakem živem bitju gori imperativ napredka, ki se odraža v potrebi po razvoju. Vse se giblje, nič ni stalnega in oblika, ki je bila včeraj še merodajna in najpopolnejša, postane jutri že zastarana in ne odgovarja več. Tempo tega razvoja postaja čezdalje hitrejši in je dosegel v zadnjem času naravnost gorostasno brzino. Tej sili je danes podrejeno vse naše fizično in psihično mnenje od kulture do politike, od gospodarstva do filozofije in metafizike. In vendar so vsa vprašanja predvsem podrejena skrbi za fizično eksistenco, za hrano, obleko in stanovanje, torej trem osnovnim zahtevam nekdanje in še vedno veljavne vede o narodnem gospodarstvu. Bolj kot kdajkoli so gospodarski problemi danes tista gonilna sila, ki vžiga in uravnava politične konflikte in daje koncem koncev svoj pečat in smer tudi vsakemu kulturnemu gibanju. Zato ni političnega vprašanja, ki bi ne imelo tudi gospodarskega ozadja, ni kulturnih problemov in hotenj, ki bi ne imeli svojih globoko skritih korenin v gospodarski neuravnovešenosti. Treba si torej jasno predočiti stanje in smer svetovne gospodarske politike in s tem v zvezi kritično motriti razvoj v bodočnosti.

Sedanja vsesplošna kriza ni utemeljena v kontinuiteti razvoja, ampak je logična posledica temeljne napake, ki je nastala z obogatitvijo posameznika na račun pauperizacije splošnosti. Napram splošnosti ima vsakdo svoje dolžnosti. Razumljivo je in nikomur ni zameriti, da si skuša z delom in trudom urediti življenje čim udobneje in lepše, popolnoma opravičljivo in hvalevredno je tudi hrepenenje slehernega človeka po nekaki relativni neodvisnosti, ki jo danes predstavlja denar. Kakor hitro pa doseže ta tendenca meje, ki so stavljene osebnim potrebam povprečnega modernega človeka, čim je torej denar v rokah posameznika zadobil gospodovalni in podjetniški značaj ter je od tega denarja odvisen način življenja mnogih, je privatno vprašanje dobilo značaj splošnosti, na katerem je upravičeno interesirana okolica. Čim večja so ta vprašanja, tem večji je tudi krog upravičencev do tega interesa, od trgovca obrtnika do tovarne in preko občine in države do problema svetovnega gospodarstva. Zanima nas tedaj vedeti, kako se obrača v splošni prid ono menjalno sredstvo, — denar — ki predstavlja zdravje, neodvisnost, svobodo in moč.

Prva povojna leta so pričela v znamenju koncentracije kapitala, ki je z ogromno silo eksploitaliral veletrgovino, industrijo in rudnike ter natrpal lačne trge z dolgo pogrešanim blagom. Igraje prisluženi denar se je po kratki poti vračal v industrijo in se izpreminjal v investicije in izpopolnitev obratov. S prenasičenjem trga pa je polagoma ponehala konjunktura in zaposlenost industrije. Zaloge blaga so se pričele kopičiti neprodane v skladiščih, cene so padale vsled konkurence, ki je rodila nadprodukcijo. V tej usodni razvojni fazi je bil še čas, da se produkcija prilagodi dejanskim potrebam, da se s sukcesivno odprodajo zalog demontirajo pretirani dobički pri isti zaposlenosti delovnih moči. A zgodilo se je ravno obratno. Že prej v Severni Ameriki poveljevana ra-

cionalizacija je našla posnemalce tudi v Evropi in se razširila naglo po glavnih industrijskih državah. Pri tem današnjem darilu pa je evropski kapital pozabil na pogubonosne posledice racionalizacije, ki ni najožje zvezana s povišanjem konzuma. Povišanju produkcije bi bilo moralo slediti povišanje potrošnje. Za 100% povišani podjetniški dobiček bi bil moral dovesti do povišanja plač vsaj za 100%, a to se ni zgodilo. Dirka, ki je z racionalizacijo nastala, je bila koristna za najmožnejše in najmočnejše, za splošnost pa usodna, ker je dovela do propada šibkejših in s tem do ogromne brezposelnosti, ki gre v breme splošnosti. Ono uvodoma povdarjeno hvalevredno hrepeneje posameznih po neodvisnosti in svobodi, ki leži v denarju, se je torej izpreverilo v zločinsko silo po nadvladi, v strast po vplivu, v brezvestno igro z milijoni človeških usod. Pri današnjem hitrem razvoju po tempo te dirke privedel v najkrajšem času do absurda in uničil samega sebe, samo ne posledic, ki nastajajo in rastejo v nedogled. (Dalje prihodnjije)

Zarota na Grškem.

Hotel so nameravali razstreliti.

V Atenah je policija odkrila zaroto Pangalosovih pristašev. Napravili so načrt, da razstrele hotel, v katerem stanuje predsednik vlade Venizelos in več drugih javnih zgradb. Pangalos je baje sklical svoje pristaše, da se sestanejo na trgu Svobode ter počakajo na znamenje, ki ga da aeroplan. Notranje ministrstvo je zvedelo za načrt. Počakalo je, da so se Pangalosovi pristaši zbrali na trgu ter, čim se je dvignil vladni aeroplan, obkobil zbrane zarotnike ter aretiralo nad 60 oseb.

Konvencijo o prisilnem delu.

Anglija jo je ratificirala.

Leta 1930 je bila sklenjena na mednarodni konferenci dela v Ženevi konvencija proti prisilnemu delu zlasti v kolonijah. Vlada je izdala Belo knjigo, v kateri pravi, da sprejme konvencijo brez izprememb ter jo bo izvedla v svojih kolonijah, ki nimajo samostojne vlade. Delavska vlada je s tem dokazala zmisel za zahteve mednarodnega urada dela.

Verski pouk v Španiji ni več obligatoričen. Španski ministrski svet je sklenil, da verski pouk v šolah ni več obligatoričen. V slučajih, kjer bi učitelji ne hoteli poučevati, lahko poučuje duhovnik, toda brezplačno.

Utrinki iz španske zgodovine.

Konec.

Vojno sodišče je izposlovalo zakulisno povelje. Francesco Ferrer je bil obsojen na smrt, kljub temu, da mu niso dokazali ničesar, najmanj pa, da bi bil vodja barcelonske vstaje. Tritisoch katalonskih upornikov je pričalo za Ferrerja, vodja vstaje je sam pisal iz Pariza, kamor je zbežal, da nima Ferrer z vstajo nič skupnega... ali obsodba je bila naprej določena in podpisana in to v trenutku, ko je položila na Ferrerja črna roka svojega pest...

Ferrerjev vojaški zagovornik kapetan Galceran je govoril zastonj: »Ta vojni pohod se obrača proti Ferrerjevi osebi iz sovraštva in strahu pred vzgojo, ki jo je nudil obtoženeč delovnemu ljudstvu tako v svojih šoli, kakor v celi vrsti svojih spisov; ponavljam, iz strahu, ker bi višja izobrazba teh obupancev in razočarancev samo plemenito vplivala in omogočila, da se delovno ljudstvo otrese strašnih bremen, ki so za človeštvo nečastna!« Zastonj... kriv!

Ves civilizirani svet je ostrmel nad obsodbo, in vladi gospoda Maure se je mudilo dobiti nujno potrdilo smrtne obsodbe, katero je podpisal Alfonz XIII. in zadnji.

Dne 13. oktobra 1909 ob deveti uri dopoldne, spremljan od dveh patrov »miru in usmiljenosti«, padel je

Doma in po svetu.

Mednarodni ženski kongres v Beogradu. V Beograd sklicuje letos Mednarodna ženska zveza (meščanska) svoj kongres. Kongres ima namen, manifestirati za pravice žene in za svetovni mir. Vršil se bo od 15. do 20. maja t. l.

Kaj ve ljudstvo o sestavi in delovanju človeškega telesa. Nevednost je najdražja stvar na svetu. Resničnost tega izreka se pokaže zlasti ob pojavu raznih obolenj, katera bi bilo v veliki meri možno preprečiti, ko bi imelo ljudstvo več zdravstvene izobrazbe. Koliko jih je, ki ne vedo, iz katerih delov sestoji telo, kaj se nahaja v prsni in trebušni votlini, kakšen namen imajo pljuča in srce, koliko zraka potrebuje človek, kaj so jetra in trebušna mrena, čemu služijo mišice, hrbtenjača, koliko reber ima človek, kaj je sklep, kaj je žila odvodnica, kje povsod čutiš utrip žile, kaj je krvotok, kakšno nalogo imajo živci, kako potuje hrana skozi prebavila itd. Na vse navedeno bo dala pojasnila s svojim bogatim nazornim materialom zdravstvena razstava Higijenskega zavoda v Ljubljani ob letošnjem XI. veleselju od 30. maja do 8. junija t. l.

V teku življenja se vse ponavlja! Starši vidijo v otrocih vstajenje lastnih otroških let, v mladostnih letih otrok vzbujajo spomine na lastno mladost in vnukinja se uči od matere, kar je poučevala babica: »Zlatorog milo ustvarja čistost!«

Fašizem skrbi za bodočnost, zato bo sankcioniral izjemno sodišče v Rimu kot stalno ustanovo. Zanimivo kazensko določbo pa nameravajo uvesti v Italiji še posebej. Ne zdi se fašizmu dovolj, da kaznjenc odsesti svojo kazen. Sodišče bo imelo tudi pravico določiti, kje sme »grešnik« po prestani kazni vstopiti v delo ali službo. Na ta način hoče imeti fašizem stalno kontrolo nad onimi, ki jih je obsodil. Tako privija diktatura strune polagoma, dokler ne počijo.

Vojna dolžnost za vse Italijane. Italijanski parlament (fašistični) se bavi z zakonskim projektom, glasom katerega bodo od sedaj naprej vsi Italijani obojega spola podvrženi vojaški dolžnosti od 16. leta dalje. V slučaju vojne so podvržene tudi vse te osebe obojega spola določbam vojaškega kazenskega zakona. Kaj si bo še Mussolini vse izmislil?

Kako volijo v rumunski parlament. Rumunski volilni red daje velike ugodnosti najmočnejši stranki. Stranka, ki dobi 40 odstotkov vseh glasov pri volitvah, ima pravico na 30 odstotkov vseh mandatov, razen tega pa še participira na mandatih, ki se razdele na druge stranke. Po tem volilnem redu dobi najmočnejša stranka navadno absolutno večino v parlamentu. Stranka predsednika

v trdnjavskem prekopu Sv. Eulacije kot mučenik Francesco Ferrer za svoje ideje...! Te pa so ostale.

Reakcija je triumfirala, v škofijem dvoru katalonskega mesta Vich so novico o umoru Ferrerja zalili s šampanjcem.

Ferrerjeva žrtev pa je bila samo številka neštetihih prejšnjih in nadaljnjih obsodbi in umorov, političnih preganjanj, ki so ségala v vrste delovnega ljudstva.

Trdnjava Montjuich in njeno obzidje pa skriva tajnost krvavega rokodestva, ki ga je vodila z vso pretkanostjo in natančnostjo somraka — črna roka...

Politične avanture, reakcionarne metode, surova sila brezmejnega despotizma španskih plemičev in grandijev, koruptna politika — vse roko v roki in slepi poslušnosti s španskim jezuitskim klerom — vodila je Španijo tudi v povojni dobi v težke zapletljave, diktaturo, pustolovščino z Rifkabili itd.

Ali vodilni možje novega časa niso razumeli; preko trupel, preko glasnega krika naroda, strahovali so Španijo in vladali. Narod je poslušal, trpel in obračal v masah hrbet monarhizmu.

Obračun.

Občinske volitve pa so prinesle — obračun. Dve tretjini španskega ljudstva se je nedvomno izreklo za republiko, in to pod težkimi okolnostmi, v dobi, ko je na tisoče svo-

vlade profesorja Jorga je pa majhna. Zato je že sklenil Jorga kartel za volitve z Lupujevo stranko, z agrarno ligo in z ligo »Vlad Tepes«. Na tak način upa Jorga, da bo njegova stranka, oziroma koalicija pri volitvah najmočnejša. Predvsem se pa hoče Jorga naslanjati na razne stanovske organizacije (podjetniške sevede).

35.000 madžarskih kovinarjev stavka. V Gauzovih železotvornicah v Budimpešti je stopilo 5000 delavcev v stavko, in sicer radi tega, ker hoče to podjetje uvesti ameriški sistem »na tekočem traku«, česar pa delavci nočejo, ker niso po ameriško plačani. Podjetje namerava delavce prihodnjo sredo izprejeti. Strokovno organizirani delavci madžarske železne industrije, 35 tisoč po številu, pa so sklenili v tem slučaju stopiti v simpatijsko stavko.

Velik obračun z dr. Straffelo v avstrijskem parlamentu. Straffela, rodom Ptujčan, bivši tramvajski direktor v Gradcu, kjer je postal slaven, ker se mu je posrečilo zatreti štrajk tramvajcev v Gradcu, je imel lansko leto proces z dunajsko »Arbeiterzeitung«, katera mu je očitala razne nečedne stvari. V tem procesu je bil glavni urednik omenjenega lista baš glede najhujših očitkov oproščen. Ta Straffela je po omenjenem procesu postal generalni direktor avstrijskih zveznih železnic, in sicer zato, ker je to hotel znani Vaugoin. Posledica tega imenovanja je bila demisija vlade ter razpust parlamenta in nove volitve, pri katerih je Vaugoin doživel s svojimi krščanskimi socijalci hud poraz. Sedaj je sicer na krmilu druga vlada, toda g. Straffela le sedi na visokem stolcu generalnega direktorja avstrijskih železnic, katere je on očitvidno smatral za kak tramvaj. V seji narodne skupščine dne 5. maja so socijalni demokrati temeljito obračunali s Straffelo. Povod za debato je dalo povišanje lokalnih tarifov zveznih železnic, s čemur so ravno Dunajčani ter okoličani silno prizadeti. Pri tej priliki pa je soc. dem. dr. Ellenbogen spravljal na dan nove stvari, ki ne morejo biti v čast niti dr. Straffeli niti upravi kot taki. Straffela je najprej ustanovil nove urade, in sicer nekako študijsko pisarno in potem pa še tujsko prometno pisarno. Nastavil je po tem med drugimi nekega svojega upnika. Socijalisti so predlagali, da vlada predloži vse spremembe pri zveznih železnicah parlamentu v potrdilo. Ta predlog je bil z vsemi gla-

bodnih glasnikov bežalo iz dežele v emigracijo. Vsa španska mesta so se izrekla proti vladi, to je, proti kraljevi in kralju in s tem proti mračnijaštvu jezuitskega klera. Samo španska vas, strahovana po mogočnem klerikalizmu je ostala zvesta svojim zaslužnjem. Čas pa bo tudi na vas dovedel sen luči, uma in prosvetljenja!

Zadnje dejanje.

»Potapljaajoč ladjoo zapuščajo podgane« — ta rek se je ob monarhističnem zatonu zopet neverjetno izkazal.

Ko je jezuitski kler visoke hierarhije pričel spoznavati pravo stanje ljudskega mišljenja in uvidel brezupni položaj monarhije, tedaj je brez skruplja prav po jezuitski popolnoma jasno pokazal, da ne bo v rešitev vsekatoliške monarhije ganil niti z mezinem.

Najvišji cerkveni dostojanstvenik je že nekaj tednov pred kraljevim odstopom oficijelno obiskal zaprtega republikanskega voditelja v ječi in mu zagotovil svojo zvestobo in podporo! Volitve pa so prinesle zadnji udar — monarhiji. Alfonz Zadnji je odšel in zapustil zemljo — republikancem!

Republikanska Španija mora na svoji poti k svobodi obračunati z jezuitizmom, fevdalizmom in kapitalizmom. Gotovo je, da bodo socijalisti močna gonilna sila v razvoju španskih prilik.

sovi proti glasovom krščanskih socijalcev sprejet.

Še ena habsburška zaroka. Zadnjič smo poročali o zaroki habsburškega (nadvojvode) Antona s princezino Ileano. Sedaj se izve, da se je zaročil tudi Antonov brat (nadvojvoda) Leopold. Njegova zaročenka ni historična princezinja, temveč dolarška princezinja mis Gibson, hči kanadskega multimilijonarja, ki živi sedaj v Newyorku. (Nadvojvoda) Anton je absolvirani zračni inženir, (nadvojvoda) Leopold je pa praktičen trgovec. Dunajskim časnikařem je na široko pripovedoval o svojih trgovskih načrtih. Za Habsburžane velja še vedno izrek, naj drugi vojne vodijo, srečni Habsburg pa naj se ženi. (Nadvojvoda) Leopold se je pred tremi leti sodno ločil od svoje prve žene — kot katoliški ločeneč bi se torej ne smel drugič poročiti. Vendar mu je papež na prošnjo dal apostolski dispens za drugo poroko.

Škodove tovarne na Čehoslovaškem uspevajo. Škodove tovarne izdelujejo večinoma vojni material. V letu 1930 so imele tovarne 1634 milijonov Kč (3800 milijonov Din) prometa; prejšnje leto pa 1500 milijonov. Dobička so imele tovarne 1930 67.8 milijonov, 1929 pa 67 milijonov. Zaposlenih je bilo 1930 28.191 delavcev, 1929 pa 37.388. Število delavcev se je znižalo za 9197, kljub temu, da sta promet in dobiček narasla. Podjetja je lastništvo racionaliziralo in je pri tem izgubilo delo okoli 15 odstotkov delavcev, dasi se je produkcija povečala in povečal se je tudi dobiček.

Predsednik Francije bo Briand. V sredo, dne 13. maja, bo na Francoskem izvoljen nov državni predsednik. Četudi se bo več kandidatov potegovalo za najvišje mesto v državi, je vendar že vnaprej zagotovljeno, da bo izvoljen sedanji minister za zunanje zadeve Briand.

Razgovori za znižanje carin. Angleška delavska vlada je pozvala države, da se prične pogajanja za znižavanje carin. Vabilu so se odzvale Nemčija, Avstrija, Italija, Belgija in Švica. Francija in Poljska se nista odzvali. Ti razgovori naj bi bili baza za Briandovo Panevropo.

Hudi spopadi med monarhisti ter republikanci v Madridu. Monarhisti so imeli preteklo nedeljo v Madridu v svojem klubu shod, na kar so vpriporili pocestne demonstracije. Pri tem je prišlo do hudih spopadov z republikanci, ki so monarhistom zazgali tri avtomobile. Več monarhistov je bilo tepenih. Masa je klicala: »Dol s klerom, dol z monarhisti!« Neki šofer je bil ubit, vsled česar so vsi šoferji stopili v stavko.

Spor med špansko vlado ter nadškofom v Toledu. Pravosodni minister je izjavil časnikařem, da iz najnovejšega pastirskega pisma, ki ga je objavil nadškof v Toledu, diši sovražstvo proti republikli. Vlada ne bo mogla tega trpeti. Vlada je pri nunciju vložila protest, v katerem se obenem zahteva odstranitev monarhističnega kardinala.

Boj med stavkujočimi rudarji in policijo v Ameriki. V bližini Harlana (Kentucky) se je odigral krvav boj med stavkujočimi rudarji ter policijo, ki je na rudarje streljala s strojnimi. Tudi rudarji so streljali. Ubityh je bilo 10 rudarjev in štirje policaji. V Ameriki imajo podjetniki lastno policijo, ki je še bolj brutalna kot pa državna.

200 rudarjev se brani zapustiti rov. Na Japonskem so v nekem rudniku uprizorili rudarji štrajk s tem, da nočejo iz jame, dokler se njihovi zahtevi ne ugodijo. Vzrok štrajka je odpustitev nekoliko rudarjev v neki drugi jami. Otroci prinašajo stavkujočim rudarjem hrano v jamo.

Postal morilec, ker se mu je hotelo lastne sestre. Morilec pismoše Schwana v Berlinu, Ernst Reins, ki so ga z njegovima sestrama aretirali v Genovi, je pri zaslišanju izpovedal, da je roparski umor izvršil na ljubo svoji 17 letni sestri, od katere je zahteval, da se mu naj uda in ki je na to pristala, ako ji preskrbi denar, da napravi izlet na solčni jug.

Ljubljana.

Izlet »Prijatelj Prirode«, dne 17. maja bo pešizlet na Medvode—Osolnik—Gramada—Katarina—Ljubljana. Odhod s turistovskim vlakom. Vodi s. Zbašnikova.

Maribor.

Mariborski mesarji ovadeni radi navijanja cen. Pretirane cene mariborskih mesarjev so že dolgo časa vzbujale splošno nezadovoljstvo med konsumenti. Te dni je uvedlo državno pravdnstvo postopanje proti 43 mesarjem radi prestopka zakona o pobijanju dražinje. O poteku sodniškega postopanja bomo poročali.

Za 40 urni delovni teden. Mariborska strokovna komisija je v petek, dne 8. t. m. sklicala konferenco zaupnikov, katere se je udeležilo nad 100 funkcionarjev svobodnih strokovnih organizacij v Mariboru. V stvarnem govoru je s. Petijan obrazložil stališče svobodnih strokovnih organizacij v vprašanju predloga industrijalcev za uvedbo 5 dnevnega delovnika, s podaljšanjem delavnega časa na deset ur dnevno. Po izvajalnih govornikah so posegli v debato še številni zaupniki iz tovarn. Sklenjeno je bilo, da delavci ne pristanejo na predlog industrijalcev, pač pa, da bodo vodile svobodne strokovne organizacije borbo za uvedbo 40 urnega delovnega časa, pri čemur pa se ne smejo znižati delavske mezd. Lepo uspela konferenca je bila nato zaključena.

Ali je namenjeno kopalnišče na »Mariborskem otoku« samo bogatim? To vprašanje se nam vsiljuje, ko slišimo, da je mestna občina menda že zopet povišala tarifo za kopanje na Mariborskem otoku. Že lanskoletne cene so bile izredno visoke, tako da so si zmogli kopanje na Mariborskem otoku malokateri delavci in gmotno slabše situirani le semtertja. S tem, da so se cene povišale, pa bo obisk kopalnišča revnejšim slojem popolnoma onemogočen. Kopanje ni luksuz in gospodje, ki odločajo na magistratu, bi se morali zavedati, da bi moralo biti kopalnišče mestne občine predvsem namenjeno baš širšim plastem ljudstva, katerim gmotne razmere ne dovoljujejo oddiha v dražjih kopalniščih, zdraviliščih itd., kot si to lahko privoščijo bogatejši. Kopalnišče na Mariborskem otoku je bilo zgrajeno iz javnih sredstev, t. j. največ iz dohodkov, ki jih dobiva občina baš od gmotno slabše situiranih občanov. Zato je dvigovanje kopalniških pristojbin vsega obsojanja vredno.

Družabni izlet privatnih nameščencev v Graz. Mariborska podružnica Zveze privat. nameščencev Jugoslavije priredi v nedeljo, dne 31. maja družabni izlet v Graz. Izleta se smejo udeležiti vsi člani in članice, njihovi svojci in od njih vabljeni gostje. Prijave se sprejemajo do 15. t. m. v prostorih podružnice na Slomškovem trgu 6 ter pri posameznih zaupnikih. S prijavo je plačati Din 100.— za železnico in skupno kosilo v Grazu. Vsak izletnik si mora pravočasno preskrbeti potni list. Vizuma ni treba, ker bo skupni vizum poskrbela podružnica. Izleta se udeleži tudi pevski zbor trgovskih nameščencev. Odhod iz Maribora 31. t. m. ob 6.40 zjutraj iz glav. kolodvora, povratek iz Graza ob 23.40 z brzovlakom. Natančen program se objavi pravočasno.

Kramp in motiko je treba prinesiti s seboj. Tako stoji v pozivu za opravljanje kuluha, ki so ga sprejeli minulo soboto revnejši mariborski občani, kateri niso v stanu, plačati tozadavnega davka. Pozvani so se morali javiti minul ponedeljek pri mestnem stavbenem uradu. Vsled odredbe, da morajo prinesiti za opravljanje dela orodje s seboj, so ti, ki davek odslužijo z delom, še bolj prizadeti kot oni, ki davek plačajo.

Vstopnice za koncert delavskih pevskih društev in Glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev se dobijo v upravi »Delavske Politike« in pri zaupnikih. Neprodane vstopnice, ki so v predprodaji, se morajo vrniti do 15. t. m.

1515 knjig je izposodila v mesecu aprilu knjižnica Prosvetnega oddelka Delavske zbornice v Mariboru. Obiskovalcev je bilo 858, ki so si izposodili 1454 leposlovnih in 61 znanstvenih knjig, in sicer 444 slovenskih, 947 nemških, 110 srbohrvaških in 14 drugih. Vpisalo se je 29 novih članov. Delavci in nameščenci, segajte še v večjem številu po knjigah, ki so vam za mali denar na razpolago!

Novo službeno pragmatiko so dobili uslužbenci Mestne hranilnice v Mariboru, katero je sklenil upravni odbor na svoji seji, ki se je vršila dne 8. t. m. Na tej seji je bil imenovan za ravnatelja dosedanj tajnik g. Kocmut.

Vinska razstava. V nedeljo je bila v Mariboru otvorena vinska razstava v verandah pivovarne »Union«. Vinogradniki so razstavili svoje najboljše pridelke iz raznih krajev Dravske banovine.

Pri opravljanju dela sta se težko poneščila dne 8. t. m. v tovarni »Kovina« ključavničar Karol Kregar, kateremu je stiskalnica odrezala kazalec na levi roki, 25 letnemu ključavničarju Vidmarju pa 3 prste na desni roki. Oba poneščenca sta bila oddana v splošno bolnico.

Vsled poškodb, ki si jih je v samomornem namenu prizadjal pekovski pomočnik Josip Šeruša, je v petek, dne 8. t. m. umrl v tukajšnji splošni bolnici. Vzrok samomora je baje nesrečna ljubezen.

Tudi Ti

se moraš zavedati, da čas hiti. Ali si v tem mesecu že pridobil »Delavski politiki« novega naročnika? Opozorila na to dolžnost tudi svojega prijatelja! ---

Grda denunciacija iz Ruš pred sodiščem.

V Rušah se zadnji čas prav sumljivo množijo grde, izmišljene denunciacije proti delavcem, ki potem po nedolžnem sedijo včasih po par mesecev v preiskovalnem zaporu, predno se po pričah dokaže njihova nedolžnost. Delavci imajo o teh denunciacijah svoje pravo mnenje in je vsak poštenjak samo enega mnenja, da so si prav enako vredni bratci tisti, ki denuncirajo, kakor tudi oni, ki navajajo ljudi k ovadbam.

Ta teden se je vršila zopet sodna razprava na podlagi takšne zahrbtno ovadbe proti delavcema Alfredu Razgondi in Sebastjanu Filipiju iz Ruš. Ovadena sta bila, da sta v tovarni hujskala proti obstoječemu državnemu redu in sta bila vsled tega obtožena po čl. 6 zakona o zaščiti države. Pri razpravi pa se je izkazalo, da sta delavca v družbi drugih delavcev le upravičeno tarnala nad bednimi razmerami, v katerih živi delavstvo v Rušah vsled neprestanih redukcij, a nihče ni z ničemer kakorkoli hujskal. Tudi glavna priča, delavec Franc Skarlovnik, ni mogel drugega potrditi kakor to, kar sta priznavala obtožena delavca sama.

Značilno pa je bilo, kako je glede tega Franca Skarlovnika poročalo orožništvo iz Ruš, kojih poročilo se

je prečitalo pri razpravi, ki je bila javna in se torej isto lahko objavi. Orožniško poročilo namreč pravi med drugim:

»Skarlovnik Franc izjavi nadalje prošnjo, da se njega pri sodnji posebej zasliši samega, tako da ostali ne bodo znali, da jih je on izdal, ker mnogo v njega zapujajo ter se jim lahko brez skrbi približa, ako ima kakšna grupa v tovarni kakšne pogovore med seboj, misleč, da je on njihovega mišljenja in da je zanesljiv.

Skarlovnik Franc je od podpisane (orožnika op. por.) zaupna oseba in poverjenik ter se radi tega tamošnje sodišče naproša, da se istega kot priča zasliši oddvojeno od ostalih, da bi se on na ta način ne izdal,

da je iste izdal on in ne podvrgel morebitnemu maščevanju od strani osumljencev, svojo tajno službo pa lahko nemočno naprej opravljal.«

Obtožena je zagovarjal branitelj dr. Reisman, ki je ostro obsodil način tega zahrbtnega ovajanja, ker to splošno demoralizira ljudi, pokvarja ter rodi mržnjo in nezaupanje. Obtožena sta bila po končani razpravi popolnoma oproščena.

to mojo oceno ni smatrati za oceno strokovnjaka, temveč za glas iz občinstva, ki so mu koncem koncev koncerti delavskih zborov namenjeni. Pevovodja in zbor si lahko čestitata k lepemu napredku zбора.

Obrov.

Trbovlje.

»Prijatelj Prirode«. V nedeljo 3. maja je obdržala naša podružnica »Prijatelja Prirode« svoj I. redni občni zbor. Telega obč. zbor so se udeležili v lepem številu člani iz Zagreba in Hrastnika. Iz Hrastnika so prispeli tudi člani pevskega zbora »Svobode« I, katere je povabila tuk. podružnica. Takoj po 9. uri je otvoril s. Majdič zborovanje, pozdravil je vse navzoče, nakar so pevci odpeli krasno delavsko pesem v pozdrav. Pozdravili so občni zbor: za centralo in podružnico Zagreb s. Fuziy, za mariborsko podružnico s. Brosche, za hrastniško podružnico s. Kosmos. Nadalje so pozdravili občni zbor pismeno podr. Ljubljana in pa člani trb. podružnice, ki so odpotovali. Sledila so poročila, katera so se vzela na znanje. Nato se je izvolil novi odbor. Zatem se je predsednik zahvalil vsem navzočim gostom, ki so občni zbor posetili; zahvalil se je tudi pevcem »Svobode« iz Hrastnika, ki so s tem dokumentirali solidarnost, katera naj zavladava med »Svobodo« in »Prijatelji Prirode«. Naloga obeh društev je, da delavca kulturno dvigneta. H koncu obč. zbora so pevci odpeli še dve pesmi, nakar se je občni zbor zaključil. Sledilo je slikanje vseh zborovalcev. Člani iz Trbovelj in deloma iz Hrastnika so spremili Zagrebčane na Mrzlico, kjer so že čakali ss. iz Celja. Po triurnem bivanju na Mrzlici so se podali skupno v Hrastnik. Tako nam je minil zopet en krasen, nepozaben dan. Obljubili smo si, da hočemo iti s podvojeno silo na delo za prospeh turisticke in delavske kulture. — M.

Zagorje.

Pripravljalni odbor krajevnega Protituberkulozne lige sklicuje ustanovni občni zbor dne 14. maja 1931 ob 9. uri dopoldne v dvorani Sokolskega doma. Vse prebivalce se vabi, da se tega občnega zbora udeleže.

Jesenice.

V znamenju saharina in opic potekajo prvi dnevi meseca maja. Glede romarjev, ki so tihotapili, je najbolj zanimivo to, da so se med njimi

V prirodo!

Pomlad je tu! Priroda je ozelena, vse brsti in cvete. Mamljivo vabijo zelene livade in precej je delavcev, ki zapuščajo mesto, tovarne, delavnice in zatohla, nezdrava stanovanja ter pohitijo ven v naravo, kjer ni zlobe in hinavstva. Veseli hite v naravo, ki je pravkar vstala iz svojega zimskega spanja, da tamkaj prebijejo svoj prosti čas.

In drugi dan? Isti ljudje se vrnejo k vsakdanjemu delu v zakajene delavnice, kjer ni solnca in ne svežega zraka. Tedaj se spomnijo na one lepe ure, ki so jih prebili v prosti naravi in olajšano jim je delo, njim, ki so sami postali del stroja v službi kapitalizma.

Mnogo jih je, a ne vsi, ki se zavedajo in znajo ceniti krasoto narave, ki po enem tednu naporenega dela pohitijo v nedeljo v njen prijazen objem. Svoje telo izpostavijo solncu in zraku, ki ga krepita in usposabljata za boj za vsakdanji kruh. Narava jih uči gledati, misliti in razumevati ter jim oplemenjuje dušo.

Po enodnevnem bivanju v naravi ponese s seboj domov najlepše spomine in nova spoznanja. Zdravi so in krepki, njihova lica so ožgana od solnca in močno se razlikujejo od blelih, izpitih in bolnih obrazov svojih tovarišev.

Kadar se vrne delavec s svojega izleta v svoje stanovanje, majhno, tesno in nezdravo, vidi svoje tovariše, kako razsipavajo svoj težko prislužen denar za alkohol, nikotin in druga mamila, katerih posledice so boleznin in gorje, ki tlači današnje delavstvo.

Ali naj to žalostno stanje še dalje traja? Mi smo za to, da pokažemo delavcu pravo pot, po kateri naj gre. Naša naloga in naš cilj je ta, da delavca dvignemo, da bo tudi on socialno bitje in koristen član svojega razreda.

Danes že po vsem svetu razširjeno društvo »Prijatelj Prirode« si je dalo nalogo, da delavca in njegovo rodbino povede na pravo pot.

Sodružica, sodrug, delavec, nameščencev, delavka! Ne premišljaj dolgo, ampak odloči se in pristopi društvu »Prijatelj Prirode«, pohiti z njimi na zelene livade, v gozde, na prijazne griče, na strma pobočja, na gorske grebene. Pohiti z njimi v prosti naravo, da postaneš čil in krepak, zdravih misli, bojevnik za boljšo bodočnost proletarijata!

nahajale dokaj ugledne osebe in celo bogati posestniki, kar je tembolj vredno podčrtati. Romanja se je udeležil mož, ki poseduje težke milijone. Ako zaide na tihotapska pota kak brezposeln delavec ali sploh kdo, ki stori to radi kruha, je vse kaj drugega kot pa, če se v znamenju pobožnosti pripravijo k tihotapljenju bogati pobožnjaki. — »Slovenec« do zadnje nedelje ni našel besede, ki bi jo napisal o tej neprijetni stvari. Pa vendar bi bilo vredno o tem spregovoriti v rubriki »Kaj pravite«. Naš gospod duhovni svetnik ne bodo dali nikomur več priporočila za prehod preko meje, ker so se prikradli med romarje zli elementi. Vera pa res peša. »Slovenec« pravi, da so šli na Višarje tudi komunisti. »Kaj pravite« k temu? To gre pa res na živce. Kdo more verjeti, da so ljudje tako predrzni? Svet je res nesramno grd. Vendar so Jesenice interesantne. Sredi tedna so si jih še opice hotele ogledati, ki so bile poslanske na Bled. Kar iz vlaka so ušle in se namenile na različne sprehode. Tista, ki je ostala v bližini kolodvora, je plačala svojo radovednost z življenjem. Druge so polovili, čeprav sta dve izmed njih že odpotovali skriti pod brzovlakom brez dovoljenja v Italijo. Na Jesenicah se zgodi marsikakšen »špas«.

Črna.

Nenadna smrt agilnega funkcijonarja. Dne 5. maja okrog 7. ure zjutraj se je bliskovito razširila vest, da si je rudar Alojz Sterže pretrgal nit

življenja v najlepši moški dobi. Rojen je bil pokojnik l. 1891 in zapuščena ženo ter sedem otrok, od katerih je najstarejši 15 let star. Vzrok njegovemu obupnemu činu je iskati v težkih socialnih razmerah. S pokojnikom sta izgubili Zveza rudarjev kakor tudi Konzumno društvo enega

svojih agilnih sotrudnikov. Pokojnik je bil vedno in povsod na mestu, kamor ga je članstvo ene ali druge organizacije izvolilo. Bil je predsednik krajevnega odbora Konz. društva v Sv. Heleni ter se je splošno najbolj zanimal za združništvo. Med rudarji je bil zelo priljubljen, pa tudi med

ostalim ljudstvom v celi okolici je užival velik ugled. To je dokazal tudi njegov pogreb. Čeprav se ga rudarji na dnevnem sihtu niso mogli udeležiti, ker se je vršil dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne, ko so bili pri delu, se je kljub temu zbrala velika množica od blizu in daleč, posebno

pa iz revirja Helena, kjer se je poprej udeleževal. Vsa množica je bila globoko ganjena ob plaču nedolžnih otročičev. Ob odprti jami so se dogajali obupni prizori. Tebi, dragi Alojz, naj bo zemlja lahka. Ženi in otročičem pa izrekamo tem potom naše iskreno sožalje!

Najlepši za otroke.

59.-

Vrsta 2651-00

Prodajamo jih iz boksa in laka za isto ceno. Omogočite svoji deci, da se ji nožice normalno razvijajo.

Za tenis.

49.-

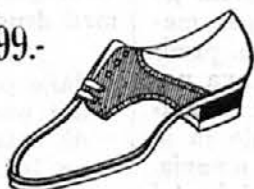

Vrsta 4435-00

Čevlji za tenis, ženski in moški, iz belega platna z gumijastim podplatom, lahki, elastični in zelo udobni.

Za popoldansko družbo.

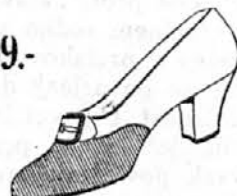
199.-

Vrsta 4625-78

Udobni sportni polčevlji z nizko peto in gumijastim podpetnikom. Iz finega telečjega boksa z okrasnim šivom po sredi.

199.-

Vrsta 1805-37

Razkošni čevlji, zelo okusno kombinirani z lakom in boksom, z udobno peto. Okrašeni z zapranko.

Za delo in sprehod.

99.-

Vrsta 1187-08

Letni polčevlji iz belega ali sivoga platna. So zelo lahki in udobni. Sivi za dnevno potrebo, beli za sprehod.

Bata

Obiščite nas pravočasno.

Izberite najlepše.

Bata

Velika akademija

dne 16. maja 1931 v dvorani pivovarne „UNION“
Nastopijo mariborska delavska pevka društva, „Glasbeno društvo železniških delavcev in uslužbencev“, „Tamburaški odsek pekov“ in „Delavsko kolesarsko društvo“.

Moč

močne mišice, mirni živci in ravnotežje v organizmu razvijajo v človeku ono samozavest in delavno voljo, ki ga usposablja za izredne napore današnjega načina živovanja. Izrabljene sile se morajo nadomestiti pri telesnih in duševnih naporih. Če nimate svoje ude pred počitkom s par kapljicami pristnega

„Diana“, franc. žganja

si zagotovite mirno in osvežujoče spanje, zbudili se boste zjutraj odpočiti in boste opravljali lahko in brez utrujenosti svoje delo. Mnogi ulivajo v vodo za umivanje in kopanje par žlic „DIANA“ francoskega žganja, kar stori dobrodojen občutek.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah. Cena: Mala stekl. Din 10.-, srednja Din 26.-, velika Din 52.-. Pazite in prepračajte se, da dobite „DIANA“, ker se ponareja!

NI POTREBA

skrbeti, kje si boste nabavili **obleke, čevlje, sandale, perilo, klobuke**, ter **vsakdanje potrebščine**, ker kupite iste po zelo solidnih cenah pri

JAKOB LAH, Marlbor, Glavni trg 2.

Oglejte si izložbe in zalogo!

Najbolje si nabavite za birmo ure, zlatnino in srebrnino pri **MULAVCU**, urarju, v Marlboru, Kralja Petra trg (pri mostu). — Oglejte si kvaliteto in ceno.

Hitro se en zvezek!

od Papirnice

Ljudske tiskarne
Šlomškov trg 6

Eh, no, — naposled se je le zgodilo, da se je ljubko dete rodilo... Zdal Zlatica je nežna mlada mati, vsa njena sreča je otroček zlati.

In zdaj se Zlatica spominja sama, kako jo je vzgojila blaga mama. Otroku šiva, pere zanj perilo. V pomoč ji Zlatorogovo je mlio.

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko mlio Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj** 14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio-welt“. Naroča se Administration der „Radio-welt“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Usnjate rokavice v veliki izbiri

tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki

Marija Sieber,

Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA

M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravlja vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovlanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Kolesa, otroške vozičke, gramofone in šivalne stroje vseh vrst popravlja najceneje meh. del.

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14

Velika zaloga gramofonov in plošč znamke „Columbia“ in več drugih znamk.

V tekstilnem bazarju

Vetrinjska ulica št. 15**Maribor**

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8.—, 10.—, 12.— meter. Oglejte si pred nakupom.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Rotovski trg 6.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon števil. 2324.